

Sygn. akt V KK 400/17

POSTANOWIENIE

Dnia 17 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **M. K.**

skazanego z art. 207 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w dniu 17 kwietnia 2018 r.

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w J.

z dnia 2 marca 2017 r., sygn. akt VI Ka [...],

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w L.

z dnia 28 lipca 2016 r., sygn. akt II K [...]

postanowił:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

2. zwolnić skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w L. wyrokiem z dnia 28 lipca 2016 r., sygn. akt II K [...], uznał M. K. za winnego tego, że w okresie od 19 stycznia 2016 r. do 25 marca 2016 r. w U. w powiecie [...], znęcał się psychicznie nad swoją żoną I. K. oraz synami D. i K. K. w ten sposób, że bez powodu i przyczyny wszczynał awantury w domu, podczas których ubliżał im słowami powszechnie uznanymi za wulgarne i obelżywe, groził pobiciem oraz pozbawieniem życia, poderżnięciem gardła, notorycznie wyłączał w ich mieszkaniu zabezpieczenie licznikowe, odcinając dopływ energii elektrycznej oraz zakręcał dopływ ogrzewania do mieszkania, złośliwie o różnych porach dnia i nocy dobijał się do drzwi pokrzywdzonych, prowokując ich do

awantury, przy czym w dniu 19 lutego 2016 r., w trakcie wywołanej awantury uderzył głową w twarz swoją żonę I. K., czym spowodował u niej obrażenia ciała w postaci stłuczenia nosa i twarzy, skutkujących rozstrojem zdrowia na czas poniżej siedmiu dni, a nadto w dniu 4 i 5 marca 2016 r., przy użyciu wideł, a kolejno szpadla, groził D. K. pozbawieniem życia, kolejno w dniu 11 marca 2016 r. w trakcie wywołanej awantury uderzył syna D. K. krzesłem w nogę, czym spowodował u niego obrażenia ciała w postaci otarcia naskórka podudzia prawego, skutkujących rozstrojem zdrowia na czas poniżej dni siedmiu, przy czym czynów tych dopuścił się będąc uprzednio skazanym za przestępstwa podobne na kary pozbawienia wolności, które odbył w okresie od 24 lipca 2014 r. do 18 stycznia 2016 r., tj. czynu stanowiącego występki z art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i na podstawie art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył oskarżonemu karę roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 1 wyroku). Na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczył na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okresy zatrzymania oskarżonego (pkt 2), a na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł obowiązek zapłaty przez oskarżonego na rzecz pokrzywdzonej I. K. kwoty 2.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę (pkt 3). Na podstawie art. 627 k.p.k. zasądził od oskarżonego na rzecz oskarżycielki posiłkowej odpowiednią kwotę tytułem wydatków za ustanowienie w sprawie pełnomocnika (pkt 4), a na podstawie art. 627 k.p.k. i art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe oraz opłatę (pkt 5).

Apelacje od powyższego wyroku wnieśli obrońca oskarżonego oraz pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej.

Obrońca M. K. zaskarżając wyrok w całości, podniósł zarzuty błędów w ustaleniach faktycznych oraz obraży przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia (art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 424 § 1 i § 2 k.p.k.), a konkluzji domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i uniewinnienia oskarżonego od „zarzucanych mu czynów z art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k.”, ewentualnie „orzeczenie kary w granicach jednego roku pozbawienia wolności wraz z warunkowym zawieszeniem jej wykonania i oddalenie roszczenia odszkodowawczego I. K.”. W apelacji obrońca zamieścił też wniosek o

przeprowadzenie dowodu z wyjaśnień uzupełniających oskarżonego, z opinii biegłych psychiatrów oraz o dopuszczenie dowodów z dokumentów zawartych w aktach Sądu Rejonowego w L. (sygn. akt III RNs [...]) oraz Sądu Okręgowego w J. (sygn. akt I C [...]).

Pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej zaskarżył na niekorzyść oskarżonego wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze i zadośćuczynieniu, domagając się wymierzenia oskarżonemu surowszej kary pozbawienia wolności i podwyższenia kwoty zadośćuczynienia.

Sąd Okręgowy w J. wyrokiem z dnia 2 marca 2017 r., sygn. akt VI Ka [...], zaskarżony wyrok utrzymał w mocy, zasądając od oskarżycielki posiłkowej i oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego, zaskarżając go w całości, wniósł obrońca aktualnie skazanego M. K. Zarzucił:

„1. rażące i mające wpływ na treść orzeczenia naruszenie prawa procesowego (art. 523 § 1 k.p.k.), a mianowicie:

- art. 4 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k. przez naruszenie zasady obiektywizmu,
- art. 7 k.p.k. – przez (rażące) naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów i oparcie zaskarżonego orzeczenia na dowolnej ocenie okoliczności i dowodów oskarżenia ocenianych stereotypowo i bez wszechstronnego rozważenia wszystkich przeprowadzonych dowodów.

2. niewspółmierność wymierzonej bezwzględnej kary pozbawienia wolności.”

W konkluzji autor kasacji wniósł o „uchylenie zaskarżonego orzeczenia Sądu odwoławczego i Sądu I instancji w całości, co do zarzutu o czyn z art. 207 k.k. i uniewinnienie skazanego M. K., a w części co do zarzutu z art. 157 § 2 k.k. o zmianę przez wymierzenie mu kary pozbawienia wolności do jednego roku wraz z warunkowym zawieszeniem jej wykonania (art. 537 § 1 i § 2 k.p.k.)”. Nadto na podstawie art. 532 § 1 k.p.k. wystąpił o wstrzymanie wykonania wyroku.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Rejonowej w L. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Należało podzielić pogląd prokuratora o oczywistej bezzasadności kasacji, co skutkowało jej oddaleniem w trybie przewidzianym w art. 535 § 3 k.p.k., tj. na posiedzeniu bez udziału stron. Zasadniczym powodem takiego rozstrzygnięcia było nierespektowanie przez skarżącego reguł postępowania kasacyjnego, w tym podstawowej, że kasacja jest wnoszona od prawomocnego orzeczenia wydanego przez sąd odwoławczy (art. 519 k.p.k.). Skarżący powinien zatem podnosić zarzuty rażącego naruszenia prawa, którego dopuścił się ten sąd. Tymczasem autor kasacji zarzucił rażące naruszenie przepisów postępowania, których w realiach procesowych sprawy Sąd II instancji nie stosował. W szczególności utrzymując w mocy wyrok Sądu Rejonowego i nie przeprowadzając dowodów nie mógł naruszyć art. 7 k.p.k., jak też art. 424 § 1 k.p.k., który nie odnosi się w takiej sytuacji do uzasadnienia sądu odwoławczego (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 19 grudnia 2017 r., II KK 257/17, Lex nr 2418080; z dnia 10 stycznia 2018 r., V KK 247/17, Lex nr 2434484). Bezpodstawnie, najwyraźniej błędnie interpretując przepis art. 523 § 1 zd. drugie k.p.k., skarżący podniósł zarzut wymierzenia skazanemu kary niewspółmiernej. Dodatkowo pominął przy tym okoliczność, że było to rozstrzygnięcie Sądu I instancji. Jest zatem widoczne, że obrońca zmierzał do wywołania ponownej kontroli orzeczenia Sądu I instancji, tym razem przez Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym, co jest zabiegiem niedopuszczalnym na gruncie obowiązującego prawa. O tym, że kasacja skierowana jest *de facto* przeciwko wyrokowi Sądu I instancji przekonuje też treść jej uzasadnienia, która w części jest powieleniem uzasadnienia apelacji wniesionej przez tego samego obrońcę (str. 2-3 kasacji, str. 3-4 apelacji). Nie sposób też nie wytknąć, że chociaż obrońca powołał art. 537 § 1 i 2 k.p.k., określający możliwe rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym, to postulował wydanie orzeczenia o treści w tych przepisach nieprzewidzianej. Nadto skarżący pisząc o dwóch „zarzutach” nie dostrzega, że skazanemu zarzucono i przypisano jedno przestępstwo przyjmując na zasadzie art. 11 § 2 k.k., że wyczerpuje ono znamiona określone w dwóch przepisach Kodeksu karnego.

Rozwijając poczynione uwagi, należy wskazać na podnoszony w punkcie 1 tiret pierwszy kasacji zarzut naruszenia art. 4 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k. przez naruszenie zasady obiektywizmu nie uwzględnia, że przedmiotem uchybień,

zarzucanych w skardze kasacyjnej (także apelacyjnej) mogą być tylko konkretne normy nakazujące (lub zakazujące) dokonywanie określonych czynności w określonej sytuacji procesowej. Tak więc zarzut obrazy art. 4 k.p.k. (podobnie jak i zarzut obrazy innej normy o charakterze ogólnym) nie może sam przez się stanowić podstawy kasacji (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 maja 2002 r., V KKN 90/01 Lex nr 53913, z dnia 30 lipca 2008 r., II KK 93/08, Lex nr 448933). Skarżący, podnosząc niepostąpienie przez Sąd odwoławczy zgodnie z zasadą obiektywizmu, winien wskazać konkretne uchybienia, jakich ten Sąd się dopuścił i przez to, które szczegółowe przepisy procedury karnej służące realizacji wspomnianej reguły zostały przez organ *ad quem* naruszone. W niniejszej sprawie tego nie uczyniono, bowiem w kasacji obrońca przedstawił jedynie własną ocenę zeznań świadków i wyjaśnień oskarżonego. Wspomnianego wymogu nie spełnia powiązanie art. 4 k.p.k. z art. 424 k.p.k., przy czym autor kasacji nie wziął pod uwagę, że wymogi stawiane treści uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego określa art. 457 § 3 k.p.k. Jak wcześniej wskazano, dopiero w wypadku orzeczenia reformatoryjnego uzasadnienie w zakresie dokonanych zmian powinno spełniać wymogi stawiane uzasadnieniu sądu *meriti*. W przedmiotowej sprawie Sąd odwoławczy wspomnianego orzeczenia nie wydał, zatem uzasadnienie wyroku zostało sporządzone po myśli art. 457 § 3 k.p.k.

Z poczynionych wcześniej uwag wynika, że zarzut naruszenia art. 7 k.p.k. może być postawiony wyrokowi sądu odwoławczego tylko wtedy, gdy sąd ten samodzielnie ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy, odmiennie aniżeli uczynił to sąd I instancji, względnie ocenił dowody zebrane w postępowaniu odwoławczym, co w realiach niniejszej sprawy nie miało miejsca. Niezależnie od tego można przypomnieć, że obowiązek dokonywania oceny wiarygodności materiału dowodowego w oparciu o wszechstronną, zgodną z zasadami logicznego rozumowania, wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego analizę, dotyczy nie tylko sądu orzekającego, ale także skarżącego, kiedy zmierza on do podważenia zasadności rozstrzygnięcia poprzez zanegowanie oceny dowodów stanowiących jego podstawę. Obowiązkiem skarżącego jest więc wykazanie, jakich konkretnych uchybień w kontekście zasad prawidłowego (w szczególności logicznego) rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego dopuścił się sąd,

oceniając zebrany materiał dowodowy, czego jednak w rozważanej sprawie nie uczyniono. Okoliczność, iż skarżący nie zgadza się z dokonaną przez sądy obu instancji oceną materiału dowodowego (przez Sąd *ad quem* z pozycji kontrolnej) nie świadczy, że obraza art. 7 k.p.k. rzeczywiście zaistniała. Jedynie na marginesie wskazać należy, czego zdaje się nie zauważać skarżący zarzucając tak w apelacji, jak i w kasacji brak oceny zeznań świadka D. P., że zarówno Sąd I instancji (str. 3-4 uzasadnienia), jak i Sąd II instancji zeznania wskazanego świadka oceniły.

Jak wcześniej nadmieniono, obrońca nie zważając na zakaz zawarty w art. 523 § 1 *in fine* k.p.k., postawił zarzut rażącej niewspółmierności wymierzonej skazanemu kary. Trzeba zatem wyjaśnić, że w kasacji można twierdzić, iż kara jest niewspółmierna, ale wyłącznie wtedy, gdy zarzuca się taką rażącą obrazę prawa materialnego lub procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia o karze (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 1999 r., IV KKN 206/99, Lex nr 38878; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2017 r., V KK 296/17, Lex nr 2408342). Tymczasem skarżący poprzestał na twierdzeniu, że skazanemu należało wymierzyć karę łagodniejszą, tj. karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy oddalił kasację na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k., a na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od obowiązku poniesienia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, uwzględniając jego aktualne możliwości zarobkowania istotnie ograniczone koniecznością odbycia orzeczonej kary pozbawiania wolności. Rozpoznanie kasacji poza rozprawą czyniło zbędnym rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia.